

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/14/2018
Identifikačné číslo spisu:	3815010005
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. František Mozner
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:3815010005.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovarsyho v trestnej veci proti obvinenému B. L. pre obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. a iné na verejnom zasadnutí konanom 25. septembra 2018 v Bratislave o dovolaní obvineného B. L. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 7. novembra 2016, sp. zn. 3To/84/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného B. L. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) z 10. augusta 2016, sp. zn. 3T/3/2015, bol obvinený B. L. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. a z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. d) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že 13. júla 2014 v D., po predchádzajúcom požití alkoholu, po tom, čo v doobedňajších hodinách poskytol K. Z. finančnú čiastku 100 eur na nákup potravín, ktorá sa však s nákupom nevracala, približne o 12:00 hod. neoprávnene vnikol do rodinného domu č. XX/XX na Ulici Y, kde po zistení, že z nákupu nezostali zvyšné peniaze, fyzicky napadol jedného zo spolumahateľov domu O. I., ktorý v tom čase ležal pod vplyvom alkoholu na posteli a nemohol sa aktívne brániť, tak, že tohto opakovane udieral päťou pravej ruky do oblasti tváre a hlavy, počas tohto útoku opakovane sa O. I. pýtal, kde sú zvyšné peniaze z nákupu, ďalej nerešpektoval ani výzvy prítomnej K. Z. na to, aby prestal biť O. I. a na opustenie domu, pričom od ďalšieho útoku na O. I. upustil až po zistení, že má krvavú ruku a následne opustil dom, pričom v dôsledku takto vedeného útoku utrpel O. I. mnohopočetné zranenia tváre, pomliaždenie mozgu, krvácanie do mozgu a zlomeninu skeletu lebky, ktoré by si, ako vyplynulo zo záverov znaleckého posudku znalcov z odboru - zdravotníctvo a farmácia - súdne lekárstvo, v prípade nie hrúbky kostí lebky poškodeného v rozmedzí od 0,2 do 0,5 cm, ale v jej obvyklej hrúbke, o čom obvinený nevedel, vyžiadalo minimálne zranenie povahy ťažkej umy na zdraví - otras mozgu s krvácaním pod mäkké mozgové blany, nie smrť, tak ako to bolo dňa 14. júla 2014, kedy poškodený po hospitalizácii v nemocnici zraneniam podľahol.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 189 ods. 3 Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1, § 37 písm. h), § 38

ods. 4 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 160 mesiacov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň mu podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou a podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. mu uložil ochranný dohľad na dva roky. Ďalej podľa § 287 ods. 1 Tr. por. obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenej Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. škodu vo výške 7.014,36 eur a poškodenej C. G. škodu vo výške 607,- eur.

Uvedený rozsudok okresného súdu napadli prokurátor a obvinený B. L. odvolaniami, ktoré Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) uznesením zo 7. novembra 2016, sp. zn. 3To/84/2015, zamietol podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému B. L. doručené 25. januára 2017 a jeho obhajcovi 23. januára 2017, ako aj proti rozsudku prvostupňového súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu 1. decembra 2017 dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku poukázal obvinený na skutočnosť, že zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. ho usvedčuje jediný dôkaz, ktorým je výpoveď svedkyne K. Z.. Táto svedkyňa vo svojej prvej výpovedi v prípravnom konaní potvrdila výpoveď obvineného v tom smere, že na jeho otázku, kde sa nachádzajú zvyšné peniaze z nákupu, svedkyňa odpovedala, že v taške pri dverách. Uvedené podľa obvineného potvrdzuje, že poškodeného O. I. nezbil v úmysle násilím si od neho vynútiť vrátenie peňazí, ale preto, že mu svedkyňa K. Z. povedala, že ju poškodený násilím vtiahol do svojho domu a vtedy si obvinený spomenul na všetko zlé, čo poškodený dovtedy svedkyňi spravil. Po tom, čo bol rozsudok okresného súdu z 26. augusta 2015 zrušený uznesením krajského súdu a vec mu bola vrátená, opätovne vypočul svedkyňu K. Z.. V rámci tohto výsluchu svedkyňa zmenila svoju prvotnú výpoveď v časti týkajúcej sa otázky, kde sa nachádzajú zvyšné peniaze z nákupu. Z tohto dôvodu je obvinený presvedčený, že okresný súd mal pri rozhodovaní vziať do úvahy prvotnú výpoveď svedkyne ako vierohodnú pre posúdenie trestnosti, pretože bola vykonaná s kratším časovým odstupom od spáchania skutku. Z tohto dôvodu nebola podľa obvineného v konaní preukázaná subjektívna stránka skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák., čím je dané nesprávne právne posúdenie zisteného skutku prvostupňovým súdom.

V ďalšej časti podaného odvolania obvinený spochybnil aj spáchanie prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. d) Tr. zák., poukazujúc na výpovede svedkyne W. I. a svedka A. Z., ktorí zhodne uviedli, že vstúpil na spoločný dvor poškodeného O. I. a svedkyne W. I. po tom, čo mu to svedkyňa dovolila. Navyše po tom, ako ho svedkyňa K. Z. vyzvala, aby opustil dom poškodeného, túto výzvu uposlúchol a z domu poškodeného odišiel. Z uvedeného je podľa obvineného zrejmé, že nemal žiadny úmysel spáchať trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. Pritom zdôraznil, že do domu poškodeného sa nedostal násilím a násilím v tomto dome ani nezotrval.

V podstate z týchto dôvodov obvinený skonštatoval naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení skutku prvostupňovým, ako aj odvolacím súdom.

K dovolaniu obvineného sa 20. decembra 2017 písomne vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry Trenčín, ktorý uviedol, že dovolacie námietky obvineného sú identické s jeho odvolacími námietkami, s ktorými sa už vysporiadal krajský súd v rámci odvolacieho konania a vyhodnotil ich ako nedôvodné. Svedkyňa K. Z. vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní 24. februára 2016, ako aj pri konfrontácii s obvineným na tomto hlavnom pojednávaní opakovane uviedla, že po tom, čo obvinený B. L. vstúpil do domu poškodeného O. I. a pýtal sa svedkyne, kde je nákup a peniaze, svedkyňa mu odpovedala, že nákup je za chladničkou a peniaze nemá. Svedkyňa tiež zotrvala na tom, že k napadnutiu poškodeného obvineným došlo po tom, čo mu poškodený povedal, že ani on peniaze nemá a to bolo posledné, čo

poškodený vo svojom živote povedal. Po tom, čo obvinený začal poškodeného udierať, počas útoku mu stále opakoval, aby mu vrátil peniaze. Svedkyňa K. Z. počas bitky viackrát vyzývala obvineného, aby z domu poškodeného odišiel, avšak obvinený bil poškodeného až do momentu, kým poškodenému nezačala tiecť krv. Vo vzťahu k spáchanému prečinu porušovania domovej slobody nie je podľa názoru prokurátora rozhodujúci ani súhlas poškodenej W. I. so vstupom na dvor, pretože tento súhlas sa vzťahoval len na dvor a nie na samotný dom poškodeného.

Na základe uvedeného považuje prokurátor podané dovolanie za nedôvodné a preto navrhol, aby ho dovolací súd na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol, pretože nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Tr. por., prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por., potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné najprv vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Tr. por. vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania, o čo sa dovolateľ snaží minimálne pokiaľ ide o výpovede svedkyne K. Z.. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Pokiaľ obvinený v podanom dovolaní v podstate namieta nepreukázanie subjektívnej stránky obzvlášť závažného zločinu vydierania, ako aj prečinu porušovania domovej slobody a z toho vyplývajúce nesprávne právne posúdenie zisteného skutku, poukazuje najvyšší súd na stanovisko jeho trestnoprávneho kolégia zverejnené v Zbierke pod č. 3/2011, v zmysle ktorého „dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa. Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchateľa k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t.j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť.“

Ďalej je potrebné uviesť, že pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v §

371 ods. 1 písm. i) Tr. por., hodnotí najvyšší súd skutkový stav len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu posudzuje aj skutočnosť, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnený v Zbierke pod č. 47/2008).

Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že súdmi oboch stupňov zistený skutkový stav, ktorý dovolací súd nemôže skúmať ani meniť a podľa ktorého obvinený B. L. fyzicky napadol poškodeného O. I. tak, že ho opakovane udieral päťou pravej ruky do oblasti tváre, čím mu spôsobil vo výroku prvostupňového rozsudku popísané zranenia, a počas tohto útoku sa ho opakovane pýtal, kde sú zvyšné peniaze z nákupu, zodpovedá všetkým znakom skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. Z takto popísaného skutku totiž vyplýva, že obvinený chcel poškodeného násilím prinútiť, aby mu povedal, kde sú zvyšné peniaze.

Rovnako tak zistený skutkový stav zodpovedá aj všetkým znakom skutkovej podstaty prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa (s poukazom na predmetnú vec) dopustí ten, kto neoprávnene vnikne do obydľia iného a neoprávnene tam zotrvá. V tomto prípade je zo znenia skutkovej vety zrejmé, že obvinený B. L. neoprávnene vnikol do rodinného domu č. XX/XX na Ulici Y. a následne nerešpektoval výzvy svedkyne K. Z. na opustenie domu.

Zneniu skutkovej vety rozsudku okresného súdu však nezodpovedá použitá právna kvalifikácia aj ako prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 2 písm. a) s poukazom na § 138 písm. d) Tr. zák., pretože z popisu skutku nevyplyva, že by obvinený B. L. použil násilie v súvislosti s neoprávneným vniknutím alebo neoprávneným zotrvaním v dome poškodeného. Násilie z jeho strany totiž smerovalo len k tomu, aby poškodený O. I. niečo konal (povedal mu, kde sú zvyšné peniaze).

V tomto smere je však nutné uviesť, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., pod ktorý táto chyba spadá, nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Tr. por.). Z tohto pohľadu je potom podstatným, že prípadná úprava právnej kvalifikácie skutku bez použitia kvalifikovanej skutkovej podstaty prečinu porušovania domovej slobody by zásadným spôsobom neovplyvnila postavenie dovolateľa, pretože uvedené (pri konštatovaní správnej právnej kvalifikácie skutku podľa § 194 ods. 1 Tr. zák.) by nič nezmenilo na uložení úhrnného trestu odňatia slobody obvinenému (ktorý súd ukladá pri odsúdení za dva alebo viac trestných činov), na zistenej príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Tr. zák. (spočívajúcej v spáchaní viacerých trestných činov) a napokon ani na samotnom výroku o treste vo vzťahu k zákonnému ustanoveniu, podľa ktorého bol obvinenému trest ukladáný, keďže podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. pri odsúdení páchatela za dva alebo viac trestných činov sa mu ukladá úhrnný trest podľa zákonného ustanovenia vzťahujúceho sa na trestný čin z nich najprísnejšie trestný. V posudzovanej veci to znamená, že trest bol obvinenému ukladáný podľa ustanovenia § 189 ods. 3 Tr. zák., ktorého horná hranica trestnej sadzby je dvadsať rokov, nie podľa § 194 ods. 2 písm. a) Tr. zák., v rámci ktorého je horná hranica trestnej sadzby päť rokov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. tak s poukazom na § 371 ods. 5 Tr. por. v predmetnej veci nemožno použiť.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k tomu, že dovolanie obvineného B. L. podľa § 382 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.